

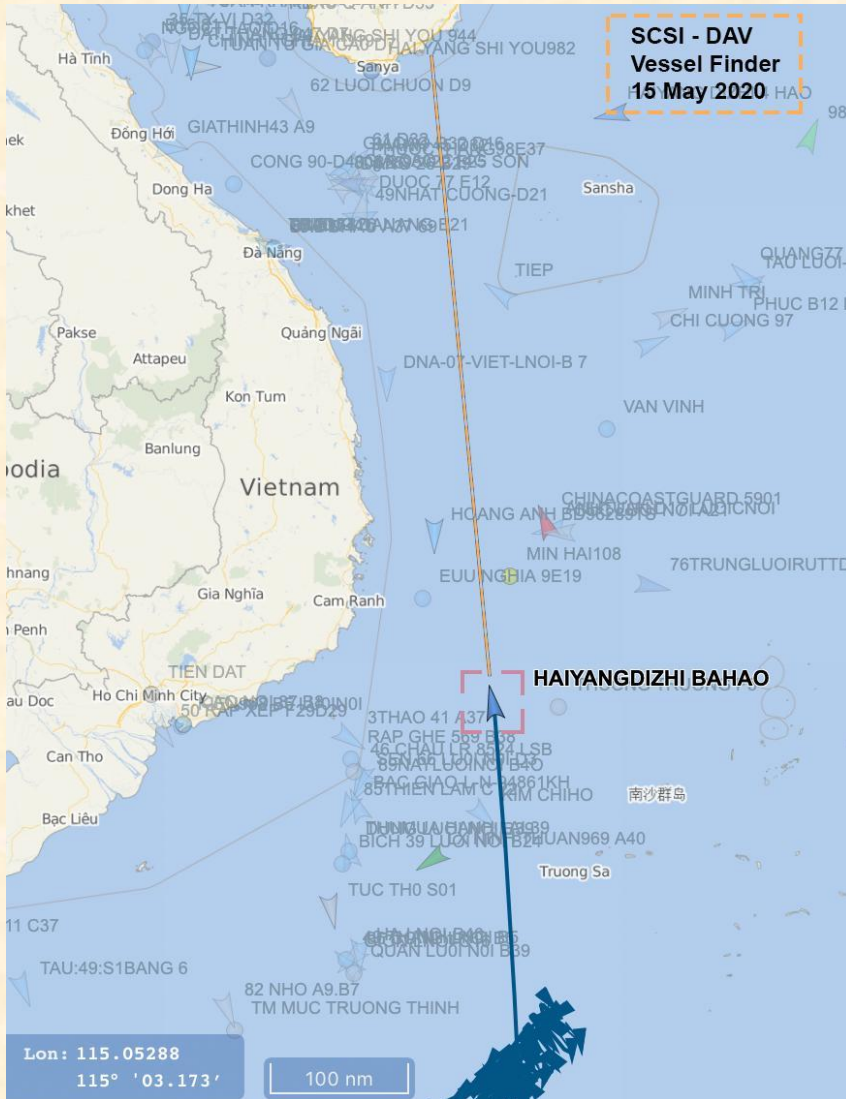
BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 15/5/2020)

Tình hình nổi bật

Tàu HD8 ngày 15/5 đã rút khỏi vùng tranh chấp với Malaysia và đang trên đường quay về đất liền Trung Quốc. Trên đường quay về, tàu HD8 đã đi vào vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam. Việc tàu HD8 rời đi là hành động sau khi có tin tàu West Capella đã cập bờ Malaysia.

Hình minh hoạ vị trí và hướng đi tàu HD8 ngày 15/5/2020

(Nguồn: Phần mềm Vessel Finder)

Mạng Tin tức nổi bật Toutiao (Trung Quốc) ngày 15/5 đưa tin quân giải phóng nhân dân Trung Quốc (PLA) đang âm thầm sắp xếp tại “Nam Hải” (Biển Đông), lực lượng chiến lược PLA đang vươn xa về phía Nam và khu vực thiết lập nhận diện phòng không ADIZ đã chuẩn bị sẵn sàng. Bài báo cho biết cho dù tình hình quốc tế có thay đổi thế nào, “dã tâm” làm loạn tại “Nam Hải” của Mỹ chưa bao giờ thay đổi. Cho

dù Hải quân Mỹ chịu ảnh hưởng của dịch bệnh nhưng khi không có tàu sân bay thì Mỹ điều thay thế bằng tàu chiến “chuẩn sân bay”, không có cơ hội thì Mỹ tự tạo ra cơ hội, dù thế nào thì Mỹ vẫn đến và khuấy động Biển Đông song PLA không bị động ứng phó, gần đây đã âm thầm chuẩn bị một số “động tác” lớn.

Báo Thanh Niên đưa tin ngày 15/5, trả lời kiến nghị tăng cường giải pháp bảo vệ Biển Đông của cử tri Tỉnh Bình Thuận, Đồng Nai, Bộ Ngoại giao đã khẳng định: "Độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ luôn là vấn đề thiêng liêng đối với đất nước. Quan điểm nhất quán của Đảng và Nhà nước ta là kiên trì, kiên quyết đấu tranh bằng các biện pháp hòa bình, phù hợp với luật pháp quốc tế trước bất cứ hành vi vi phạm nào đối với vùng biển, thềm lục địa của Việt Nam, được xác định phù hợp với các quy định của Công ước Liên hợp quốc về luật Biển 1982; đồng thời duy trì môi trường hòa bình, ổn định phục vụ phát triển".

Báo Trung Quốc ngày 14/5 cho biết Trung Quốc đã hạ thủy chiếc tàu khu trục Type 055 thứ 7 tại nhà máy đóng tàu Trường Hưng ở Thượng Hải vào ngày 9/5, là chiếc Type 055 thứ hai được hạ thủy trong năm nay và là tàu chiến đầu tiên Trung Quốc hạ thủy trong 2020. Tàu có lượng giãn nước hơn 10.000 tấn, vũ khí chính bao gồm 112 hệ thống phóng thẳng đứng (VLS) có khả năng phóng các loại tên lửa đối không tầm trung và tầm xa, tên lửa chống hạm và tên lửa hành trình tấn công mặt đất. Theo tiết lộ từ Trung Quốc, chiếc Type 055 thứ 8 cũng sẽ được hạ thủy trong năm nay.

Báo Tuổi trẻ, ngày 14/5 cho biết NFN BNG Việt Nam phản đối việc Trung Quốc đưa máy bay ra Đá Chữ Thập, khẳng định mọi hoạt động không được sự cho phép của Việt Nam ở quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa đều vô giá trị, đề nghị Trung Quốc không làm phức tạp thêm tình hình. Người phát ngôn cũng khẳng định, Việt Nam luôn theo dõi sát các hoạt động trên Biển Đông, cho rằng các hoạt động của các nước cần phù hợp với luật pháp quốc tế, đảm bảo hòa bình, an ninh, ổn định khu vực.

Báo Tuổi trẻ dẫn nguồn tạp chí Forbes ngày 12/5 cho thấy căn cứ vào hình ảnh vệ tinh, các tàu nạo vét của Trung Quốc bị Đài Loan truy đuổi ở phía Đông Bắc Biển Đông nhưng sau đó đã trở lại khu vực bị đuổi trước đó và tiếp tục hoạt động nạo vét, khai thác cát. Cho biết các hoạt động này có thể là để phục vụ cho các hoạt động bồi đắp, cải tạo đảo nhân tạo trái phép trên Biển Đông và đã diễn ra thường xuyên trong nhiều năm qua, tuy nhiên cho đến nay Trung Quốc vẫn chưa đưa ra bình luận và phản hồi gì liên quan đến các thông tin. Tại Philippines, Trung Quốc cũng có các hoạt động nạo vét hợp pháp vấp phải sự phản đối của người bản địa vì các tác động tới môi

trường và người hưởng lợi sau cùng không phải là người địa phương. Forbes cũng nghi ngờ các tàu nạo vét Trung Quốc đang hỗ trợ cho các hoạt động trục vớt xác tàu chìm trên Biển Đông để lấy phế liệu, bao gồm các tàu chiến trong Thế chiến thứ II.

Hội Hữu nghị Bỉ - Việt Nam ngày 14/5 phản đối các hành động đơn phương gây căng thẳng ở Biển Đông. Trong bối cảnh Trung Quốc gia tăng các hành động đơn phương tại Biển Đông, Chủ tịch Hội Hữu nghị Bỉ - Việt Nam Pierre Grega mới đây khẳng định Hội Hữu nghị Bỉ - Việt Nam ủng hộ nhân dân Việt Nam, đồng thời kêu gọi cộng đồng quốc tế gia tăng sức ép nhằm chấm dứt các hành động đơn phương gây căng thẳng tình hình ở Biển Đông, đồng thời nhanh chóng tìm ra các giải pháp cho những tranh chấp tại Biển Đông dựa trên luật pháp quốc tế.

Góc nhìn Quốc tế

+ Trung Quốc:

Hồ Ba (Đại học Bắc Kinh - Trung Quốc), ngày 15/5 cho rằng lập luận của nhiều quốc gia rằng Trung Quốc muốn kiểm soát Biển Đông là không đầy đủ và thiếu thuyết phục, vì (i) điều này thiếu thực tế trong bối cảnh hòa bình trên thế giới, (ii) Trung Quốc có thái độ lo lắng hơn là quyết đoán và (iii) Trung Quốc phải duy trì hòa bình và ổn định trên Biển Đông nếu muốn trở thành một cường quốc hàng hải; cho rằng sự rộng mở và toàn diện của Biển Đông phục vụ lợi ích hàng hải chung của Trung Quốc.

+ Đông Nam Á:

Học giả Martin A Sebastian (MIMA) ngày 14/5 lý giải cách ứng xử mềm mỏng của Malaysia trong vụ HD8 vì (1) MLS đang ưu tiên cứu nhân mạng và chống nhập cư trái phép, là các ưu tiên lớn hơn; (2) vấn đề Biển Đông là sống còn với sự toàn vẹn của thể chế liên bang MLS, nên MLS kết hợp nhiều biện pháp ko chỉ quân sự; (3) MLS ko dựa vào 1 bên nào để bảo vệ lợi ích của mình mà đa dạng hoá các đối tác.

+ Châu Âu - Mỹ:

Học giả Robert A. Manning, Trung tâm Brent Scowcroft và Patrick M. Cronin, Viện Hudson (Mỹ), ngày 15/5 đánh giá các động thái gần đây của Trung Quốc là nhằm tạo “sự đã rồi” trên Biển Đông. Các nước ASEAN cần đóng vai trò trung tâm trong nỗ lực chống lại hành vi của Trung Quốc. Để làm được điều này, (i) các nước ASEAN cần suy nghĩ về việc cải tổ hệ thống ra quyết định (vốn dựa trên sự đồng thuận) do một số nước Đông Nam Á đang bị Trung Quốc sử dụng làm “lá phiếu phủ

quyết” trong khối. Bên cạnh đó, các nước Đông Nam Á hải đảo cần tăng cường hợp tác bằng việc đẩy mạnh phối hợp hoạt động giữa các lực lượng cảnh sát biển, tăng cường chia sẻ thông tin tình báo, đạt thoả thuận về việc phân định các vùng chồng lấn trên biển; và (ii) Mỹ cần thể hiện vai trò lãnh đạo. Mỹ, Nhật và Úc có thể đi đầu trong nỗ lực tạo một bộ quy tắc ứng xử cho vùng biển Tây Thái Bình Dương dựa trên luật quốc tế và các thể chế pháp lý biển hiện hành. Ngoài ra, Mỹ nên tiếp tục đóng vai trò là chất xúc tác cho hoạt động quốc phòng của khu vực bằng việc cấp ngân sách cho Sáng kiến Răn đe Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương. Nếu “ván bài Biển Đông” của Trung Quốc thành công, đó sẽ là đòn giáng nặng nề vào uy tín của Mỹ, gây hoang mang cho các đối tác và đồng minh tại khu vực của Mỹ.

+ Các nước khác:

Học giả Richard Maude, Viện Nghiên cứu chính sách xã hội Châu Á, Úc ngày 15/05 nhận định sau đại dịch Úc phải đối phó với nhiều thách thức từ Trung Quốc hơn bao gồm sự khác biệt về hệ thống và giá trị, tham vọng bá quyền khu vực của Trung Quốc và sự hung hăng đối với những chỉ trích. Tuy nhiên, Úc vẫn còn có cơ hội để hợp tác với Trung Quốc, nhất là trong lĩnh vực kinh tế. Do đó, học giả khuyến nghị để có thể bảo vệ lợi ích quốc gia, Úc không nên từ bỏ mọi cơ hội hợp tác với Trung Quốc, nhưng không thể bỏ qua những mối đe dọa mà Trung Quốc đem lại.

Manu Pubby, Dipanjan Roy Chaudhury, biên tập viên tờ Economic Times, Ấn Độ, ngày 14/5 cho rằng, các hành động gây hấn gần đây của Trung Quốc với các quốc gia láng giềng, đặc biệt là với Việt Nam, Indonesia và Ấn Độ, có lẽ là nhằm ngăn chặn làn sóng chuyển dịch đầu tư sang các quốc gia láng giềng hậu Covid. Hoạt động gây hấn và tạo căng thẳng của Trung Quốc nhằm chứng minh rằng, các thị trường này vẫn không ổn định cho quá trình chuyển dịch đầu tư.

Sumeet Kaul, nhà báo tờ Times Now News, Ấn Độ ngày 13/5 cho rằng Trung Quốc lợi dụng dịch Covid, bất chấp rủi ro, nỗ lực thay đổi nguyên trạng các tranh chấp lãnh thổ tại Biển Đông và Himalaya.

Biên tập: Nguyễn Nhật

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.